

H. J. FINNBAKK:

Diakoninnvielsen

I debatten om **Hvem er diakon** har innvielsen blitt trukket sterkt inn. For mange er dette et avgjørende og hovedpunkt, både hvilken kraft den innvielsen har som de selv har mottatt, og ankepunkter mot at den kollektive innvielse er tatt bort ved avslutningen av diakonutdannelsen.

Det kan derfor være klarleggende å se på hvordan innvielsesspørsmålet er blitt taklet de senere år, og hvem som egentlig har lagt kursen framover.

Bispemøtet i 1964 nedsatte en komité med mandat til å utrede en del spørsmål i forbindelse med diakoniarbeidernes innvielse og den kirkelige status. Denne komitéen besto av forstanderne ved Diakoninstitusjonene sammen med sekretær Sannerud i Diakonirådet. Komitéens innstilling forelå til behandling for bispemøtet 1966, etter at den på forhånd var sendt ut til uttalelse hos bl. a. Diakonforbundet/Diakonhjemmet. Vi gjengir så i sin helhet det vedtak som bispemøtet fattet:

Bispemøtet har drøftet komitéinnstillingen og vil, uten å gå i detalj slå fast følgende:

1. Bispemøtet vil anse det ønskelig at det i likhet med praksis i andre lutherske kirker blir ansatt en diakonarbeider i hver menighet, og det må arbeides hen mot dette mål. En anmoder også Diakonirådet om å utarbeide en oppgave over hvilke krav man i tilfelle i dag bør sette til en diakonarbeiders utdanning, og fremlegge et forslag til neste Bispemøte. Utdannelsen kan her tenkes i forskjellige alternativer.
2. Innvielsen av en diakonarbeider kan kun finne sted når vedkommende går til en kirkelig diakonal stilling.
3. Med en slik stilling menes en stilling som vedkommende arbeider, kvinne eller mann, blir kalt til av kirken gjennom menigheten eller en frivillig kristelig organisasjon eller av en offentlig eller privat institusjon for tjeneste blant syke og nødlidende, barn eller gamle – og hvor vedkommende har dertil skikket utdanning og kvalifikasjoner. Etter søknad gir biskopen tillatelse til vigsling. Før en slik tillatelse blir gitt, må det foreligge opplysninger om utdanning, om den stilling det søkes vigsling til, og en personlig samtale med søkeren. Er vedkommende utdannet ved en kristelig institusjon, kan biskopen gi tillatelse på grunnlag av den uttalelse vedkommende forstander gir ut fra sitt kjennskap til søkeren. Forutsetningen er at vedkommende i den stilling han (hun) skal innvies til, har full frihet til å øve en diakonal tjeneste i samsvar med sitt innvielsesløfte.

4. Innvielsen av en diakonarbeider kan foregå enten i den menighet hvor vedkommende diakoninstitusjon eller biskopens nærmere bestemmelse. Innvielsen foretas enten av biskopen eller den han bemyndiger til det.
5. Det foreslåtte ritual for vigslingen oversendes komitéen for revisjon av Alterboken.

I tråd med denne uttalelse arbeidet Reformkomisjonen fra 1965 til 1969 og sier i sin innstilling om diakontjenesten:

«Det må gjøres klart at vi her bruker diakontittelen som en utvidet tjenestetittel, og ikke som betegnelse på en yrkesgruppe med den tradisjonelle diakon- eller diakonisseutdanning. Det er tjenesten som avgjør om man skal kalles diakon.»

Videre heter det lengre nede i samme kap.:

«Til diakontjenesten vil det åpnes adgang for folk med forskjellig grunnutdanning. Man vil ikke kunne sette opp generelle eksamenskrav som dekker alle faste diakonale tjenester innen kirken. Vi må skille mellom grunnutdanning og spesialutdanning.»

Som relevante grunnutdanninger nevner komitéen: Diakonutdanning, sykepleierutdanning, sosialskole og barnevernsskole, mens andre kvalifiserende utdanninger kan godkjennes i spesielle tilfeller.

*

Den kollektive innvielse.

Det var bispemøtevedtaket i 1966 som lå til grunn for at diakoninstitusjonene gikk fra den kollektive innvielse, først skjedde det ved Diakoninstitusjonene og Menighetssøsterhjemmet, og i 1969 ved Diakonhjemmet.

Det er videre dette vedtaket og det forarbeid som her nevnes som legges til grunn for arbeidet med **Innstilling om lovfestede diakonistillinger**, som igjen danner grunnlaget for lovarbeidet med Ot. 65. I innstillingens kapittel om ordinasjon, står under **Forutsetninger** følgende:

«Ordinasjon av diakonarbeidere til andre stillinger enn lovfestede diakonistillinger må kunne utføres, som teologer blir ordinert til tjenester i f. eks. frivillige organisasjoner. Det må her stilles en betingelse at det foreligger et uttrykt ønske fra ordinant og dens arbeidsgiver om at ordinasjon er ønskelig.

Forts side 252.

Diakoninnvielsen

Forts. fra side 250.

Videre må diakoniarbeiderne i sin stilling ha full frihet til å kunne framtre som kirkens representant og virke i pakt med sitt ordinasjonsløfte.»

Av dette går det fram at begrensningen for å få innvielse ikke ligger ved ansettelse og arbeide i en direkte menighetssammenheng. Det vil således komme på tale, og være en klar sak, at ansatte i også andre stillingsopplegg, der disse forutsetninger er til stede kan og bør få innvielsen. Men den praktisk-kirkelige side av spørsmålet er ikke løst. Man bør vel stille spørsmålet om ikke Diakonforbundet i langt sterkere grad enn tidligere må være den instans som søker om ordinasjon, innvielse for de aktuelle kandidater, og påta seg det ansvar som ligger i å være **senderorganisasjon** på kirkens vegne. Dette er spørsmål vi vil ta opp og gjennomdrøfte i tiden framover.

Hva med tidligere innviede?

Vi hører ofte det blir sagt at **nå er ikke vi lenger diakoner, vi som er utdannet og innviet tidligere.**

Jeg kan forstå at det spørsmålet kan stilles, men i virkeligheten savner det grunnlag. Her kan vi igjen sitere hva før nevnte innstilling (om lovfestede stillinger) sier:

«Diakoniarbeidere som tidligere er innviet etter alterbokens rituale av 1949 eller institusjonens innvielsesritualer før den tid, bør ikke ordineres om de blir ansatt i diakonistillinger».

Det ligger i sakens natur at en framtidsordning, som vi bare svakt begynner å øyne konturene av, ikke har tilbakevirkende kraft. De av oss som er innviet tidligere er etter gjeldende ordning innviet til diakoner i kirkens arbeide. Vi vil gjøre vår gjerning som sådan og ikke la utvikling og gjennomdrøfting av de praktiske og kirkerettslige forhold som gjelder omkring innvielsen for framtiden ta frimodigheten fra oss. Det skal tvert om være med på å styrke oss i den sammenheng vi står i, at fortid og framtid kan bindes sammen i tjenestens ansvar og virkeliggjøing.

Og videre skal vi arbeide for at innvielsen og diakon-tjenesten for den plass den ifølge Bibelens ord har krav på i kirke og samfunn. Det er langt igjen, men vi ser lysstref og det gir nytt mot.

I fjor sommer var Østrem og frue sydover. Vi hadde den glede å se dem her i Stavanger. Vi ante ikke da at det var siste gangen vi skulle se Østrem. Nå er plassen hans tom. Hvor han vil bli savnet i Samemisjonen hvor han i 49 år gjorde et utmerket arbeide.

Det er sorg i sameland. Samene har mistet en kjær venn — en trofast forbeder. Det er to diakoner som har satt dype spor etter seg i Finnmark blant det samiske folk. Det er diakon Bertr. M. Nilsen fra 1897. Død 1968. Og diakon Lars Østrem fra 1924 til sin død nå i september 1973. Disse våre kjære brødre følte det som Guds kall å arbeide for det samiske folk. Trofast sto de på post til siste stund. Må Gud drive nye tjenere ut også til det samiske folk.

Vi vil minnes Lars Østrem som den ydmyke kristensjel han var. Vi ber Gud signe hans kjære i savnet og sorgen. Personlig føler jeg trang til å takke Lars Østrem for trofast vennskap gjennom 54 år. I dyp takknemmelighet lyser jeg fred over hans vakre minne.

Ludvig Bjørnstad.

* * *

To av diakonkonene har i sommer fått flytte herfra.

Fru Nikoline Fagereng, enke etter Thore Fagereng, tidligere klokker i Uranienborg kirke, Oslo, døde 1. juli. Hun hadde i en årrekke vært pensjonær ved Uranienborghjemmet, Oslo, men har vært så frisk at hun har kunnet følge med i vårt arbeide og interessert seg for det.

Fru Ragnhild Johnsen, gift med diakon Helge Johnsen, Bergen døde også i juli måned.

Hver på sin plass har disse to diakonkonene stått trofast ved sine menn i en lang livstjeneste. I den sammenheng vi står i har de på hver sin måte vært med og båret vårt arbeide fram. Deres plass er tom. Deres familier sitter igjen med savn og sorg. I våre tanker omslutter vi dem og deler med dem i sorgen. Fred være med Nikoline Fagereng's og Ragnhild Johnsen's minne.